

dette Spørgsmaal. (*Fraenkel*: Det maa have været drøjt!). Ja, det var jo somme Tider et drøjt Arbejde, men naar man er 18—20 Aar gammel og er stærkt interesseret, kan man overkomme en hel Del. Det var den Gang. Jeg er altsaa ikke helt blottet for Kendskab til denne Sag. Jeg indbyder det ærede Medlem for Sundby-Kredsen og det ærede Medlem for Vinderup-Kredsen — der har ikke været saa store Sager oppe i denne Debat, at vi ikke skulde kunne ofre en Dags Tid paa dette Spørgsmaal — til at optage en saglig Debat med mig og det ærede Medlem fra Hornslet (Povlsen). Lad os tage en saglig Debat om, hvad der er grundtvigsk Kirkepolitik, lad den blive refereret ærligt og loyalt i hele Pressen, lad eventuelt en Pjece med Talerne fra de forskellige Sider komme ud til Vælgerne, og lad dem saa afgøre, hvor de mener, at de grundtvigske kirkepolitiske Principper er bedst og ægtest repræsenterede. Det er en saglig Fremgangsmaade, som jeg skulde være meget glad ved at se anvendt, og jeg indbyder ærede Medlemmer af Venstre dertil.

Jeg skal her blot nævne nogle Ord af Grundtvig, som netop angaar Adgangen til Embeder. De blev fremsat under den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger og findes i Rigsdagstidenden, hvor ærede Medlemmer kan slaa op i 2det Bind og finde dem Spalte 2513. Under Forhandlingen om Adgangen til Embeder gør Grundtvig opmærksom paa, at dertil udkræves Indfødsret, og han fortsætter: „Intet andet Værn mener jeg, at vi enten kan behøve eller forlange i denne Henseende, thi jeg skulde mene, at den danske Mand maa være lige berettiget til alt, hvad der ved Loven sikres de indfødte, enten han saa bekender sig til denne eller hin Tro, enten han dyrker Gud paa denne eller hin Maade. Naar man ellers indvender, hvad man jo ofte gør og ogsaa har gjort i Dag“ — det var altsaa for mange Aar siden, i 1849 —, at der dog var saadanne Stillinger, hvor dette slet ikke gik an, og man anførte saaledes, hvordan en Jøde nær var blevet Kultusminister i Prøjsen“. Det er morsomt nok, at i 1849 nævner han et saadant Eksempel. Han gaar videre, som ærede Medlemmer kan se i Rigsdagstidenden, og viser, at det er ganske ligegyldigt, til enhver almindelig borgerlig Stilling skal enhver, som har Indfødsret og er dansk Borger, have Adgang uden Hensyn til sin religiøse Stilling, naar han i øvrigt besidder de for-

nødne Kvalifikationer. Det er et Citat af Grundtvig, som man ikke kan komme udenom, og naar det ærede Medlem fra Nørresundby polemiserede imod, at det skulde være et Udslag af Grundtvigs Kirkepolitik, er det altsaa uberettiget.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om dogmatisk og liturgisk Frihed indenfor Folkekirken skal jeg, skønt det næsten er overflødig, dog nævne nogle enkelte Udtalelser. Netop i denne Tid, da vi staar foran Højesterets Dom over Arboe Rasmussen og foran en ivrig Debat, maaske ogsaa en Kamp derom ude i Befolkningen, kunde det maaske være godt, at enkelte Udtalelser af Grundtvig blev opfrisket paa ny, thi de synes i mange grundtvigske Kredse at være fuldstændig glemte. Jeg skulde nu dog ikke godt kunne tro, at selve det grundtvigske kirkelige Standpunkt: at der skulde være dogmatisk og liturgisk Frihed indenfor Folkekirken, hvis Folkekirken skulde bestaa, er gaaet helt i Glemme, men det kan maaske ikke være saa galt at faa opfrisket et Par Udtalelser ogsaa i den Retning. De gaar først saa langt tilbage som til 1834. Ærede Medlemmer erindrer, hvorledes Grundtvig, der havde kæmpet for Ortodoksien imod Rationalismen gennem hele sin Ungdom og første Manddom, paa et vist Tidspunkt sagde: Selve Lære- og Troeskampen forsetter jeg, men — i Modsætning altsaa til, hvad der var hans Ungdomsstandpunkt — jeg under mine Modstandere fuld Frihed, jeg ønsker, at der skal være fuld Frihed indenfor Kirken, og Kampen skal kun føres med aandelige Vaaben. Dette var ud fra hans bekendte Trilogi: Aand er Magt, Aand virker kun ved Ordet, Aand virker kun i Frihed. Han vilde ikke have de ydre Magtmidler anvendt overfor Rationalismen, skønt han egentlig havde den juridiske Ret paa sin Side. Det Standpunkt, han saaledes valgte, stod han paa til sin Dødsdag. Det var Grundtvigs kirkepolitiske Program, at der skulde være fuld dogmatisk og liturgisk Frihed indenfor Folkekirken. Allerede i 1834 i Skrifтет: „Den Danske Statskirke upartisk betragtet“, siger han Side 17 følgende: „Nu er det, jeg efter min fuldeste Overbevisning bestandig gentager: Skal Fædrene-troen fremdeles leve og virke i Statskirken, da maa Sognebaandet løses, og alt for Resten blive omtrent, som det er, eller endnu friere, og naar jeg siger „som det er“, da mener jeg derved ikke, hvad der staar paa Papiret“ — jeg beder det ærede Medlem fra Vinderup lægge Mærke til